

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 16 kor., félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. (Tanítóknak egy évre 12 kor.) Egyes szám ára 32 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., félooldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetések felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Üzleti demokrácia.

(—a.) Országhatárok nemcsak földrajzi területeket öveznek. Egy-egy élő világ, szellemi világ az mindegyik. És külön-külön egyéniség a föld más-más életeréből táplálkozó belső alakulással, lelki égaljial, jellemvonások különbözőségével.

Az ember, amióta csak isteni fényjelzőjét, az öntudatos akaratot erkölcsi magasságok, értelmi mélységek vonzzák és irányítják, — a közös érdekek tisztább látásával, az emberi méltóságot kifejező javak igazibb megértésével s megvalósításuk izzasztóbb munkájával törekszik, mint szellemi egyéniség, mint értékes emberparány beleolvadni nagyobb szellemi közösségbe, néptársadalom egységbe, egylelki, egyszívű nemzeti csoport közérzésébe. S ez a törekvés, ez a beolvadás, ez a közösségben élés fizikai, szellemi feltételeit, természeti törvényeit nem semmisítheti meg az egyes ember lénybeli egyéniségének.

Amde sóvárog emberi vágy, izzad akaratgyúrás olyan emberi jogokért is, amelyek egyetemesek, örökéletűek s ez a vágy átszáll országok keretén, egyik népvilágból a másik közé s keresi a szabadságban testvériesülő néplelkek összhangját. És ez a messze szárnyaló áhítózás, az emberi közös jónak

együttes becsülése, ez a lelki összeolvadás az emberiség és emberiség eszmei tartalmában, ez a szellemi világek közösségben élés fizikai, szellemi feltételeit, faji, vérségi, kulturai sajátosságait nem semmisítheti meg a népek különálló egyéniségének.

Mert szállnak a vágyak, a lelkek lehetében vajudó eszmék, akárcsak a pára s mint csipkés felhő szálldogálva termékenyitenek meg más és más társadalmakat. Hiszen a Balaton, a Tisza is táplál nyugatra szálló fellegeket. Párája ölelkezik idegenben származottakkal s talán holnap már testvéri megértéssel Provánsz ibolyás ligeteit harmatozzák. Ki tudja, hogy a fehér csipkefátyolon, melyet a szerdai hóvihár a magyar szent asszony veszprémi szobrának koronás fejére tűzött, nem ragyogott-e a londoni ködtenger csillogó gyöngyszeme?

És a Balaton, a Tisza magyar földrajzi fogalom, magyar szépség, magyar élet táplálója marad s az angol szigetvilág sem veszít jellegeiből, ha ködfelhője áldást hullajtani egyesül világeszvé! Mert mindaz, ami a különálló részek ereje: vérség, faj, tradíció, műveltség különleges, egységes, tiszta és erős marad akkor is, ha az emberiség nagy, egyetemes kultuszában a népek érzése, tisztelete egyetértő, harmonikus. A hívő lelke a szomszéd falu harangszavára

is áhíthatba borul, mégis legkedvesebb neki a maga kis temploma, amelyben keresztelték. A datolya nálunk is izés csemege, gyümölcs-termő hajlós sudara mégis csak az arab sivatagimádó lelkek gyullasztja hazaszeretetre.

Az emberiségnek ez a közös, nagy értékek tiszteletében egyező lelkülete ugy övezi a népek külön életterületét, mint az oceán a kontinenseket. Összeköti közös célokban, különválasztja sajátos, önálló egyéniségükben. S ez a közös megértés, a világtársadalom közös javainak tisztelete, ez a külön népegyéniségeket körülövező világ-tenger: az igazi demokrácia élő szelleme.

Az oceánok áramlásai égalji hatásokat enyhítenek, délészak ellentéteit szelidítik. Ugyanezt végezi a demokrácia szellemi áramlása is, ha hatása természetes. Ha önönmagából: tiszta néplelekből eredő. Ha önönmaga erejéből: népek áhítása szárnyán haladó. Ha napja a meggyőző igazság, földje a termékeny jószág, levegője a léleknevelő szépség. Ha egész valósága egyetemes és örök emberi...

Ilyen demokrácia ragyog előttünk ma is, amikor nevével egyesek is, nemzetek is hivalkodnak. Ilyenre gondolunk, amikor a dogmagyártó hivatott és hivatástalan demokrata apostolok igéit halljuk. Ezt sóvárogjuk, amikor a nyugatról áramló demokrácia szel-

Látogatás.

Négy éve már, hogy langy' szellőfúvaskor
A kis utcán sétáltunk léged.
Csengő hangoddal a lelkemig zengted:
„Magas jegenyefán sárgarigó fészek.”

Sohase volt oly aranyos vendégünk,
Mindegyikünk meleg szeretettel nézett...
Emlékszel-e arra, amit énekeltünk?
„Édes kis angyalom, de szeretlek Téged!”

Lábunk alatt a föld is táncnak indult,
Mig keserűn egy vén cigány húzta,
Bánatot feledőn a hurral daloltuk:
„Az a sárgarigó könnyen felszáll oda.”

Szürke, álmos felhők szállottak az égen...
Intett a perc, eltűnt az arcunk mosolya...
... Emléked siratjuk s a jövődötésed.
„Hogy én tihozdátok nem mehetek soha”.

Oross Annus.

A majomtól az emberig.

írta: Márzroth. — Fordította: Szeberényi László.

Az élettani muzeum igazgatója szokatlanul butorozott szobájában állt. Inkább terem volt, mint szoba. Az egyik falnál telerakott könyvválványok, a másiknál különféle állatoknak ijesztő csontvázai, vigyorgó lóponnyú voltak; az ablakok közt különleges növények. A hauerben különféle tornaszerek, mert dr. Nebeling a dolgozó szoba lakója, szenvedélyes tornász volt.

Dr. Nebeling azon tannak volt hive, hogy az ember a majomtól származik. Legfőbb vágya volt a kettő közti összekötő kapcsolat találni. Meggyőződése szerint az emberben sokkal több majomi tulajdonság volna, ha a művelődés már csirájában ki nem irtaná. Az igazgató azon tudósok közé tartozott, akiknél a tudást a hőbortosságtól csak egy kicsike árnyalat választotta el. Ezt az egy gondolatot zárta szívébe, ezzel kelt fel, ezzel fektült le. Épen ilyen gondolatok motoszkáltak fejében, mikor szolgálja, János, nagy felindulással szobájába lépett. A tudós nyomban észrevette arcán az izgatótságot és annak okát kérdezte.

— Borzasztó dolog történt, igazgató ur, egy vadállat... csaknem leharapta a trafikos füleit... A nagy majom az állatseregletből megszökött. Én nem merek egy lépést se tenni ki a házból.

— Megszökött! Na ez mégis bosszantó! Épen ma akartam megnézni, mert Schnitzel tanár úgy nyilatkozott, hogy egy rendkívüli példány.

E pillanatban csengettek. János rohant le a lépcsőn a kapuhoz, melyet gondosan bezárt.

— Ki az? Kérdé gyanakodva.

— Az igazgató urat keresem.

János nyugodtan nyitá ki a kaput. Egy teljesen beburkolt ember állt előtte, épen egy kocsi-ból szállt ki.

— Ezen ur az igazgató urral szeretne beszélni, — mondá egy szolgáló, aki úgy látszik, az idegének kísérője volt.

János megmutatta az utat az emeletre és a hosszukabatos idegen oly szokatlan gyorsasággal és akkora ugrásokkal rohant fel, hogy a szolgáló alig tudta követni. A másik egyén az alatt a kapuban maradt. A szolgáló az előszobába vezette a vendéget és kiment, de amint visszafordult, rettenetesen felkiáltott és rohant ki az ajtón.

Dr. Nebeling hallotta a kiáltást, de e pillanatban egy óriási majom ugrott be a szoba közepére. Ez volt tehát az állatseregletből megszökött majom, de hogyan került ide? A tudóst annyira érdekelte a különös dolog, hogy szinte elfelejtett megjedni, azonban székéről felugrott, hogy esetleg menekülhessen. A majom az igazgatót mindenben utánozta s mintha könnyű mosoly vonult volna végig száján, amit az igazgató örömmel vett észre, kedvenc eszméjére gondolva. A majom azonban tüstént komoly lett és oly kecses mozdulattal hajította meg magát, hogy dr. Nebeling önkénytelenül is viszonozta. A következő pillanatban a majom egy hatalmas ugrással a tornaszereken termett és kényelmesen hintálni kezdett. Majd hirtelen ismét a szoba közepére ugrott és bundájában keresgélt valamit. Oly mulatságos volt a jelenet, hogy az igazgató hangosan nevetett, mire a vendég dühös lett és a könyvválvány-létra legfelső fokára rohanva ijesztően vicsgorgatott. Ekkor előhuzott egy diszkótesés könyvet, lapozgatott benne és — ráült.

Majd 8–10 darab könyvet húzott elő és a magasból a padlóra dobta, végül az egyik könyv tábláját rágni kezdte.

— He, he, — kiáltott ijedten az igazgató. Pszt!... sss... huss!

Ekkor a majom tompa zuhanással leugrott, összeszedte a könyveket, vissza vitte és szépen helyére tette.

— Ah, minő okosság, minő rendszeret, tűnődött magában az igazgató.

De most a majom kedve egészen más irányba terelődött. Elkezdett szédülétesen ugrálni, a padlón gombolyag módjára henteregni, a két első lábán járn, bukfeneczní: majd székéről az asztalra, onnan a székekre, létrára, tornaszerekre, könyvválványra ugrott, vagyis inkább repült, mert oly szédülétesek

lemét figyeljük, hallva a népek önrendelkezési jogának rideg parancsát s a kényszerdemokrácia megemésztésének követelését.

Ennek az uszitva kínált demokráciának áradása, hatása nem természetes. Nem önmagából eredő, nem önmagától haladó. Önsz célok mozgatják gazdasági érdekek motorikus erejével. Lobogójának jelszava: az önrendelkezési jog is megtevesztő. Hasznossági elv az entente javára, mert az érdekkörbe tartozó népegyeségeket nagyobbítaná s szaporítaná a központiakat, különösen hazánk történeti s nemzeti jogának szétzúzásával.

Az önrendelkezésnek ez a kétszínű elve a nyugatról áradó demokráciának üzleti szelleme. Üzleti demokrácia ez, mely hasznossági cél szolgálatába állítja az igazi demokratikus értékeket: a népakaratot, népszabadságot s ezek hathatós tényezőjét, a választói jogot is. Az üzleti demokrácia teremtménye az önrendelkezési jog kapcsolatával és hamis fölényével a töké arisztokráciája, az árdrágítás fékezhetlen hatalma is. Eszerint az elmélet szerint demokratikus elv minden áremelés, amely törvényen, rendeleten, erkölcsön, jognon tulteszi magát, hiszen csak az üzleti demokrácia jogelvének, az önrendelkezésnek hamis elméletét érvényesíti gyakorlati, önhasznu vonatkozásban.

Ez a demokrácia a háborus uszitók demokráciája. Ez nem a béke országát áhitja s munkálja. Ez nem a népek vágyának kifejezője, nem az örök érvényű emberi jogok tiszteléből s munkálásából újjászülető testvériség. Az ilyen szellemi hatással a faji, vérségi, kulturai s történeti jogu egységeknek szembe kell helyezkedniök s a maguk népszabadságon, alkotmányon nyugvó egyéniségét, szellemi világát építgetve kell várniök az igazságnak, a jószág-
nak, a szépségnek, az egyetemes, örök emberi ideálok tisztelében, munkálásában egyesítő s a nemzeti egységeket is ilyen szellemben erősítő, de sajátos egyéniségüknek is javára szolgáló demokráciát.

Járasi gazdaértekezletek a vármegyében. Az orsz. közéleti miniszter megjelölte az új rekvirálásokat, célravezetőnek találta, hogy a vármegyei gazdasági egyesületek széleskörű gazdasági mozgalmat indítsanak a rekvirálási eljárás sikeressé tételében.

voltak mozdulatai. Dr. Nebeling megrémült, hogy mi lesz értékes gyűjteményeivel, műraivaival, könyveivel, ha a fejbőszült állapot tovább folytatja. Azonban nem kevésbé őrlött, mikor látta, hogy az embernek okos őselődje mily figyelmes és legcsekélyebb kárt sem okoz. Végre a majom kiegyenesedett és egy hatalmas ugrással az igazgató ur nyaka között termett.

Dr. Nebeling most már nem tanulmányozhatta a majom okosságát, mert az ijedségtől csaknem elájult és rémesen kiáltott. A következő pillanatban egy fiatal ember és egy szép hölgy jelent meg az ajtóban. A fiatal ember Lindenau zenetanár volt, aki az igazgató leányával éppen akkor akart a szomszéd szobába lépni, mikor a kiáltást meghallotta. Iszonyu volt rémületük, mikor a borzasztó helyzetet megpillantották. A majom ott guggolt az igazgató vállain, aki csak azért nem rogyott össze, mert természetes, erős ember volt. Lindenau rémülve ment az igazgató felé, de ekkor a majom leugrott és hatalmasan nevetett.

— Hisz ez ember, — mondá a zenetanár komolyan.

— Dehogy, csak emberhez hasonló, választott tudományosan az igazgató, aki kezdett őrlőni lefedezésének, hogy megtalálta az átmeneti alakot az ember és majom közt.

A majom ekkor leült egy székre és egész értelmesen így szólt:

— Nos tehát, Monsieur Directeur, ön látta művészetemet, ha akar szerződtetni, akkor egyezzen meg.

A veszprémvármegyei gazdasági egyesület Veszprémben, Zirczen, Ényingen és Pápán a múlt hét folyamán tartott gazdaértekezletet, a devicséri járásban pedig a jövő héten tartja meg. Veszprémben és Zirczen *Holtischer* Károly orsz. képviselő, egyesületi alelnök, Ényingen dr. *Bibó* Károly alispán, alelnök, Pápán pedig *Kajdacs* Endre ügyv. igazgató kérte fel a gazdákat, hogy gabonafeleslegeiket ajánlják fel a rekviráló bizottságoknak, mert az eddigi gabonaátvételi eljárás még közelítőleg sem fedezi sem a hadsereg, sem az ellátatlan polgárság szükségletét. A gazdák mindent elismerték, hogy hazafias kötelességük a hadsereg és az ellátatlanok ételmezéséről gondoskodni, de az összes járásokban egyhanguan az a véleménye a gazdáknak, hogy a kivettelt és beszállított elrendelt gabonakontingens igen nagy.

Az enyingi gazdaértekezleten elhatározták, hogy a vármegyei gazdasági küldöttséget indítanak a közéleti miniszterhez és kérik fogják, hogy a Veszprém vármegyére kirótt 3400 vaggon gabonát redukálja, mert a vármegye azt a legjobb akarat mellett sem tudja beszolgáltatni. Indokolni kívánják kérélmüket azzal is, hogy nem áll arányban a Veszprém vármegyére kirótt gabona kontingens a szomszéd nagyobb vármegyék gabonakontingensével.

HIVATALOS RÉSZ.

Tanítói kinevezés. *Mike* Etelka bakonyjaki osztálytanítóvá kineveztetett.

Állami tanítók a katolikus iskoláknál. A vall. és közokt. m. kir. miniszter ur a háborus tartamára szolgáltatásra beosztotta a következő állami tanítókat: *Kresz* Géza — Galambos. *Baumgarten* Nándorné, *Leitner* Mária — Zalanémetfal. *Bereczky* Mária — Kollátszeg. *Kiss* Emilia — Fenyőfő. *Baán* Erzsébet — Bakonycsérnye. *Rauch* Rajmundné, *Szohemayer* Mária — Bakonygyirót. *Velics* Gizella — Kolontár. *Balogh* Erzsébet — Bakonygyepes. *Keserű* Róza — Bakonytamási. *Hortoványi* Erzsébet — Balatonfőkajár.

A nők választójoga.

Sok írás szól a nagy férfiakról, a vitéz katonák hősi cselekedeteiről, a hősök választójogáról. Ez helyes is. De ugyanakkor nem szabad megfeledkeznünk az élet hőseiről, akik bár nem forgatják a kardot véres csatákban, nincsenek közöttük nagy államférfiak, szt. Istvánok, Rákócziak, Kossuthok, Deákok, de vannak Szilágyi Erzsébetek, Dobó Katicák, Zrínyi Ilonák és Petróci Szidoniák és a férfi erős karja, széles tudása nem fontosabb mint a nő gyenge gondos keze, érényekben gazdag szive.

Ki tudná megmondani, mi a hasznosabb a természet nagy birodalmában, a hatalmas orkán-e,

— Hát kicsoda ön? kérdé Lindenau, aki legelőbb kijózanodott rémületéből.

— Bocsánat uram, én Bonprix párisi művész vagyok, azért jöttem, hogy művészetemet a szinigazgató urnak szerződöttes végett bemutassam.

— Oh, hát ön a szinigazgatót keresi, ez az ur a muzeum igazgatója, a szinigazgató éppen felöltünk, a második emeleten lakik.

— Excusez Messieurs! bocsánat uraim, akkor tévedtem, — és már távozni akart a majomművész, akit most már udvariasan tartóztattak.

Néhány hét múlva Bonprix a következő levelet kapta:

„Mélyen tisztelt uram!

Hálával köszönöm Önnek életem boldogságát. Azon eredmény után, melyet Ön művészetével ért és azon tudományos tévedés miatt, melynek a muzeum igazgatójának tanúja volt, az igazgató kénytelen volt kéresemnek eleget tenni és leányát hozzám nőül adni. Három hónap múlva lesz esküvőnk, melyre Önt is meghívja tisztelője:

Lindenau, zenetanár.”

A lakodalom napján egy borzasztó nagy majom jelent meg hirtelen a vendégek közt, de modora oly megnyerő volt, hogy a hölgyek szívesen táncoltak vele. Ez a gavallér majom Bonprix párisi majomművész volt.

Lindenau ur pedig hűségesen megtartotta ígéretét, hogy apósának tudományos tévedését soha lefedezni senki előtt nem fogja.

amely szállfákat tördel s mennydörögve tisztítja a levegőt, vagy a szelid zefir, mely megfürdik a virág illatában s azt lágy szárnyain szétördi? Ki mondja meg, melyik nehezebb, földetrazó csatákban részt venni és szilaj harcú vágtyól égyve a halál fagyos karjaiba rohanni, vagy pedig a a férfiak vadságától megnyitott sebeket kötözni, a fájdalom kitöréseit hallgatni, gyermekeket, férjet elveszíteni, a csapásokat elviselni és a megpróbáltatás terhe alatt fel nem emésztődni, össze nem roskadni?

Hogy mit tehet a hazának egy lelkes nő sziv, ha tevékenységének teret engednek, fényes példát adott rá a legnagyobb magyar nő, a boldogult Erzsébet királynénk. Amit a tudós államférfiak esze nem tudott megtenni, megteremtette az ő nememes szive: kibékítette az uralkodót népeivel és a béke szelid ölében újjászülhetett a letipott Hungária.

A nőnek mindig nagy társadalmi missziója volt, de eddig mindig csak a kötelességeket képviselte, a jogokat pedig lefoglalta magának a férfi. A gazdasági átalakulás és az individualizmus irányzata, ma már a nőket is a jogokban való részesedés felé irányította. Az élet kiemelte a nő is szentelt, csendes hivatása köréből s a gazdasági életben való részesedést és ezzel együtt több jognak a kivívását tűzte ki célul s az önálló nő egyéniség típusát állította be a világba, aki most már nem a családon át, de közvetlenül kapcsolódik bele a társadalom, gazdasági és jogi életbe. Ezen új bekapcsolódással lassankint eltűnik a férfi és nő gazdasági funkciói közti különbség, ezzel együtt más a szerepe, az állása, bizonyos tekintetben másképp alakul az egyénisége is s jog-egyenlőségre és szabadabb mozgásra törekszik.

Bármennyire hangzottassák is, hogy a politika az értelem és érzelem dolga, mégis kétség-telenül nagy, talán döntő befolyással van rá az érzelem és emberi szenvedély is. Az én véleményem szerint nem volna káros hatással, ha a nők politikai életbe is belevihetnék lelkük idealizmusát, finomságát, szívük gazdag érzésvilágát. Meg vagyok győződve, hogy a mai vad háború sem törhetett volna ki, ha az anyákat világszerte megkérdézték volna, lehetlenné válna Lord Georgeek hatalmi örülete s nem kellene milliókunk patakokban önteni véréket elérhetetlen, fantasztikus célokért, amelyeknek csak nagyzási hőbortbanszenvedő „tudós” politikusok találtak fel.

Azt mondta Glücklich Vilma a kaposvári gyűlésen, hogy a nők adják az életet, azért kell, hogy szavuk legyen az élet irányításában. De ők nemcsak életet adnak, hanem kezükbe van letéve a nemzet szemfényének, a gyermeknek ágyulása. Ami égi magasztos van az emberi életben, ami fényt, zománcát képezi a nemzeti életnek, a sziv nemessége, az értelem világa és a jellem fejlesztése van kezeikre bízva. Ők oltják be már a gyenge gyermeki szivbe s ápolják azt a szellemet, amely a haza minden jó fiát egyesíti s amelynek eredménye: a testi, lelki boldogság, a multnak tisztellete, nemzeti nagyság és dicsőség, tiszta önzetlenség, ragaszkodás a haza rögéhez. Vagyis ők kezelik a legbecesebb nemzeti vagyont, azért méltányos, hogy a megértő, szerető anyai szivnek is szava legyen ott, ahol a gyermekek védelmére, neveléséről törvényeket alkotnak.

„Szép esztétikai látvány volna egy nő, meghozza egy várandós nő a parlamentben!” — Lehet hallani a finom izlésűek ellenvetését, még olyanok is, akiknek még soha nem jutott eszébe, hogy azon botránkozzanak meg, ha ily nő a legkevésbé esztétikus foglalkozással kénytelen kényerét megkeresni, amely egészségét és női méltóságát igazán tönkreteszi. Múlt ember nem mulat egy áldott állapotú nő látásán, hiszen az anyaság minden időben és minden népnél szent és tisztelteméltó volt, hát akkor mi érdekeldni való, mi unesztetikus, szégyenlet van az anyaságban. Hiszen egy nő, aki gyermeknek ad életet, tesz a közügynek akkora szolgálatot, mint a férfi, aki hódító ellenség ellen védi tűzhelyét. Valamikor élelődték az első munkásképviselei megjelenésén is Németországban s ma már megszokták őket, akik tisztelgetést szereztek maguknak.

A mai társadalom — mondja Prohászka — tele van sok hazugsággal és hamis pózzal, de azoknak megszüntetése még nem szabadság, sőt a lélekek szabadsága, a természetes, nemes érzés érvényesülése. E törekvésekben lehet tulzást, de ezek miatt magát az eszmet és gondolatot megvetni, lenézni nem szabad.

Az már régen megszoktuk, hogy a nők a kongresszusok és másféle gyűlések szószéki emel-

vényein megjelennek, több országban aktív választójoguk van a községi, megyei, iparbirósági választásoknál, tehát a gyakorlatban már át van törve az elv, hogy a nők választójoga a képviselői testületek nivóját leszállítja. Az Unióban 1894-ben Colorado államában kapták meg a nők politikai szavazati jogot s 5 év múlva a parlament a következő határozatot fogadta el: „A nők választójoga” következtében a közhivatalokba alkalmasabb jelöltek választattak meg, a törvényhozás tökéletesebb lett, az általános műveltség emelkedett, a politikai felelősség érzése a női befolyás következtében erősen kifejlődött: az alsóház elhatározta, hogy ezekre való tekintettel, a nők politikai egyenjogúsítását az Unió minden államának ajánlja mint oly törvényhozási intézkedést, mely alkalmas tökéletesebb és jobb rend előidézésére.”

Azon ellenvetés, hogy a nő minden tekintetben konzervatív és az előítéletek iránt fogékony, részben igaz. De ez csak azért van, mert a nő tudatlanabb; tessék őket kinevelni és megtanítani arra, hogy mit kíván az ő igazi érdeke. S ha a nő gyűléseken hallja, újságokban olvassa és maga is tapasztalja, hogy mi az ő igazi érdeke, akkor le fogja rázni az idegen befolyást. Igaz, hogy a nők eddig nem törődtek a politikával és a szavazati joggal nem tudnak helyesen élni, de hány férfi van, aki legfontosabb politikai jogát nem gyakorolja vagy rosszul gyakorolja, a korteszédek hazug frázisai megtévesztik és a saját érdekei ellen szavaz. De ebből nem az következik, hogy a jogot tőlük elvonjuk, hanem rá kell őket nevelni jogaik helyes, érdekeiknek megfelelő gyakorlására.

A modern gazdasági viszonyok a nők részét is beállították a munka társadalmába s a legkülönbözőbb foglalkozási ágakban épen olyan tevékenységet fejtenek ki, mint a férfiak s együtt fokozzák a nemzeti vagyont. Tehát a dolgozó nőkre ép oly kevésbé lehet közömbös, mint a férfiakra nézve, hogy társadalmi és politikai viszonyaink hogyan alakulnak, milyen külső és belső politikát folytat az állam, milyen vármokot vetnek ki a fogyasztási cikkekre. Érdekelve vannak a szociális törvényhozásban. A munkaidő tartama, bérfizetési, fölmondási határidők, a munkásvédelem munkásbiztosítási, ipari bírósági ügyek a munkások millióit a legközelebről érdeklik s ez megköveteli, hogy a viszonyok alakulására a törvényhozás utján befolyást nyerjen.

Hisszük, hogy a most kialakuló demokratikus korszak megérti a nők kivánságát s értékelve a nők társadalmi tevékenységét, munkásságát és a bennük rejlő kibontakozásra váró kiváló szellemi és erkölcsi erőket, a nők egyetemességét is nagykorúsítja azzal, hogy legalább is egyelőre a középiskolai érettségivel és egyetemi képesítéssel bíró nőknek, a négy polgári végzetű önálló hivatalnoknőknek, az ipari és kereskedelmi alkalmazásban dolgozó munkásoknak megadja a választójogot s akkor talán a közélet is nagyobb lendületet nyerne s benne egészen új irányító eszmék érvelnyesülnek.

Biczi Gyula.

H I R E K.

— **Püspökünk utazása.** A megyéspüspök a püspöki konferenciáról hazatérkezett s szerdánig máfad itthon. Szerdán egyházi ügyekben Pápára utazik. Onnan Giczhatlakra megy *Jankovich-Béda* Endre gróf látogatására. Utána Pannonhalmára folytatja útját, ahol meglátogatja a benézrendet. A püspök a jövő vasárnapra újra székvárosában lesz.

— **Főispánunk Zirczen.** Dr. *Rainprecht* Antal főispán szerdán hivatalos látogatásra Zircre utazott. Az állomáson nagy néptömeg élén *Huszár Gyula* főszolgabíró üdvözölte a járás nevében. A rendház kapujában a ház előkelő tagjai várták a főispánt, aki dr. *Porubszky* Elemérrel együtt dr. *Békffy* Remig apánnal beszélgetett. Az apátur a látogatást nyomban viszonzta, a főispánt a díszterembe vezette s itt a teljes számú konvent élén történelmi időkbe visszazaláló szép beszéddel üdvözölte. Azon való különös örömet fejezte ki, hogy a kormány bölcsesége dr. *Rainprecht* Antalt állította a vármegye élére, akit egyemi kiváltsága, igazság- és emberszeretete, tapintatos erélye és ritka tudása erre a méltóságra rávartott. A főispán ékes köszönő válaszában benső melegszóval emelte, hogy a rend iránt már gyermekkorában legszubbjeltebb tiszteletet érzett s itt többször megfordulván,

bensőséggel csüngött a rendház lakóin. Ma pedig már a magyar történelemnek a rend életével kapcsolatos nagy epizódok jelentőségének átértékelésével a megye legelső bizalmi hivatala tekintélyének kíséretében hajlja meg elismerése zászlóját a rend előtt. Szép beszédet így fejezte be: „Hatalmas erősséget vagyok szerencsés Méltóságod bizalomteljes üdvözlése által a rend kifejezett tiszteletében feledezni, amit leghálásabban megköszönök és kijelentem Méltóságodnak, hogy mely tisztelem és ragaszkodásom a renddel, mint tekintéllyel szemben is sohasem lesz kikapcsolható főispáni működésemből.”

A főispán ebéd után a község házára ment. Itt dr. *Magyarsz* Ferenc mondott üdvözlőbeszédet, gyönyörű emlékezéssel a főispán karakteri szereplésére. Az üdvözlésre főispánunk ismert közvetlenségével s nagy hatással válaszolt. Ezután elbeszélgetett a jelenvotakkal, később pedig meglátogatta az Erzsébet-kórházat, ahonnan teljes megelégedésének hangoztatásával távozott. A községben tett néhány látogatás után visszatért a rendháza s megjelent a tiszteletere adott estében. Sajnájuk, hogy az itt elhangzott szép felköszönőket technikai okból nem közölhetjük.

— **Adomány.** Utólagosan értesültünk, hogy *Néger* Ágoston prelatus-kanonok lapunk előző számában jelzett harmincezer koronás jótékony adományaiból tízezer koronát a veszpréme gyházmegyei papi nyugdíjalapra juttatott és újabban a budapesti Szent Imre internátus egyesület alapító tagjai sorába ezer koronával belépett.

— **Rákosi Jenő dr. Ovári Ferencnek.** Nagyságos Alelnök Ur! Hozzám az évfordulón írt köszöntő tóviratért fogadja képviselő ur hálás köszönetemet. A D. K. E. szolgálatában én elnöktársaimnak és az igazgatóságnak valóban csak mediama vagyok. Értésem annyi, amennyi az ő lelkességük, buzgóságuk és szeretetük nemzetünk és első sorban szűkebb pátriánk erkölcsi, szellemi és hazafias nagy érdekei iránt. Adjon az Urstem mindnyájunknak erőt, egészséget, munkakedvet és kitartást, hogy a jelen véres idők rombolásainak helyrehozásában a munka ránk eső részét hiven elvégezhessük. Nagyságos alelnök urnak változhatatlan tisztelettel és barátsággal híve és szolgája *Rákosi Jenő*.

— **Eljegyzés.** *Schummel* János tart. százados dec. hó 24-én eljegyezte *Papp* Gittát, *Papp* Sándor nyug. kir. tanfelügyelő és neje *Oláh* Izabella leányát.

— **A főispáni jótékonyalap elszámolása.** 1—391. számú nyugatiakra 1917. évi október 2-től 1918. évi január 4-ig befolyt összesen 34968 K. 80 f. 1—108. számú utalványra 1917. október hó 8-tól 1918. évi január 4-ig kifizetés 29044-54 K. Athozát az 1918. évre 5924 K. 54 f. Az utalványozások az alábbi célokra történtek: Kezelési költség 326 K, rokkant kereseti telepek céljaira a várm. alispánjának 100 K, Lonkai Zsigmond 20.000 koronás adományából rokkant kereseti telepek céljaira a várm. alispánjának 2000 K, középiskolai hadiárva tanulók internátusa javára 1000 K, veszprémi nyomdászárak karácsonyi felruházására 100 K, devecseri főszolgabíróknak a devecseri járási hadbavonultak inségben levő hozzátartozóinak segélyezésére 2000 K, enyingi főszolgabíróknak ugyanazon célra 2000 K, veszprémi főszolgabíróknak ugyanazon célra 1000 K, zirczi főszolgabíróknak ugyanazon célra 2000 K, pápai főszolgabíróknak ugyanazon célra 1000 K, veszprémi polgármesternek a Veszprém városi hadbavonultak inségben levő hozzátartozóinak segélyezésére 6000 K, pápai polgármesternek a Pápa városi hadbavonultak inségben levő hozzátartozóinak segélyezésére 6000 K, veszprémi tartalékkórház sebesült katonáinak karácsonyfájára 100 K, veszprémi polgármesternek a hadbavonultak inségben levő hozzátartozóinak segélyezésére pótlólag utalványozás 200 K. Összesen 24403 K 26 f. A még fennmaradó 4641 K-t pedig a főispán személyesen osztotta ki a hozzá segélyért folyamodóknak a főispáni hivatalban. A főispáni jótékonyalapra jan. 4-től 9-ig a 391—437. számú nyugatiakra befolyt 1530 korona. A folyó évi végösszeg tehát 7454 korona 54 f.

— **Villany.** E héten az esti áramszolgáltatás záróidejét 10 órára korlátozták. Oka olajhiány. A villanyigazgatóság intézkedésére a városi főmérnök személyesen járt illetékes helyen újabb szállítmány kieszközölése végett. Ugy halljuk, hogy nem hiába járt. Ha a megígért olajszállítmány raktárba kerül, a lámpák újra esti tizenegy óráig éghetnek.

— **Elhalt tanár.** *Fodor* Lajos felső keresk. isk. tanár életének 44 ik, buzgó tanári működésének 18 ik évében, rövid szívesedés után váratlanul meghalt. A tanári kar özénien barátját, az ifjuság szép képzettségű, buzgó tanárát s a társadalom derék munkását vesztette el. Holttestét folyó hó 10-én a rákoskeresztúri izr. temetőben helyezték örök nyugalomra. Halálát özvegye s széles barátikör gyászolja. A tanári kar részvételével is adózott az elhunyt kártárs érdemes emlékének.

— **Gyűlés.** Az Orsz. Balneologia Egyesület tegnap gyűlést tartott Budapesten. A gyűlésen a Balatonvidéket is érdeklő tételeket is tárgyaltak. Ilyen volt Vinter Lajos előadása „Fürdők és forrás-vállalatok tüzelőanyaggal, motorb-nzinnel és petróleummal ellátása” címen, dr. Ovári Ferenc előadása „Fürdők élelmiszerekkel ellátása” ügyében, továbbá Zilahi Dezső előadása „Fürdők közlekedésügye és vendégforgalma” érdekében.

— **Adomány.** *Kelemen* Imre a városi kórházból elbocsájtandó labbadózó betegek segélyezésére 50 K-t volt szives adományozni. A kórház igazgatósága ezton is hálás köszönetét fejezi ki.

— **Rekvirálás.** Vármegyénkben megkezdtek a rekvirálást az alispáni utasítás értelmében. Veszprém városnak 5, járásának 220 wagon gabonát kell beszoigalítani A rekviráló bizottság két tagból áll. Veszprémbe három bizottság működik, melynek tagja egy városi tisztviselő, egy városi képviselő és egy katonai kiserő. — A fejkvóta östermélő ferfimunkásnak 15 kgr gabona, vagy 10-80 kgr liszt; minden más személy részére 10 kgr gabona, vagy 7 kgr liszt havonkint, aug 15-ig számíva. Babból, borsból, lencséből fejenkint s havonkint 3 kgr hagyható vissza. — Anyasertes és szapporulatainak jutaléka egy évre 1 1/2 mmáza tengeri vagy árpa. Süldőkre egyenkint 1/2 mmáza árpa számítható. — A készleteket 3 mmázán felül megméri. Az alispán utasítja a városok s a járáások hatóságait, hogy a rekvirálást állandóan ellenőrzik.

— **Halálozás.** Öv. *Csarnogurszky* Józsefné szül. Széll Roza életének 56-ik évében folyó évi jan. 6-án Siófokon jobblétre szenderült. Mult kedden sok szívnek igaz részvete kísérte sirjához. Gyermekai a széplelkű, áldott jószágú édes anyát siratják. A boldoguliban *Szlabey* Isván káptalani intéző anyósát gyászolja.

Öv. *Krammer* Alajosné szül. Kész Julianna 63 éves korában meghalt. Számos rokonság s jóhírnevű vendéglője és a benne elhelyezett Petőfikerévén sokan gyászolják Nyugodjanak békében!

— **Jótékonyág.** A veszprémi izr. krajcár-egylet a háborus éveken érdemes munkát végzett. Szerény tőkéjéből és csekély jövedelméből évről-évre tankönyvekkel, ruhával, cipővel látta el az izr. iskolába járó szegénysorsú- és hadbavonult szülők gyermekeit valláskülönbség nélkül. Anyagi erejéhez mérten kivette részét a hadikölcsönjegyzés hazafias munkájából is. Bár a mai magas árak szinte lehetetlenné tették, hogy áldásos munkáját a régi, megszokott keretek között teljesítse, mindamellett az idén is 24 pár uj, jobbminőségű cipőt osztott ki eddig is főleg hadbavonultak gyermekei között. Hogy ezt megtehette, az egylet nemesen érző választmányának érdeme, kik nemeselelkű h. elnöknőjükkal, *Lóvy* Béláné urnóval egyetemben saját adományaikkal egészítették ki csekély jövedelmét és a még folyton mutatókozó szükségletet társadalmi gyűjtéssel is pótolták. A gyűjtés 1551 koronát eredményezett. Eme szép eredmény *Piltz* Árminné, *Rosenberg* Zoltánné, *Berger* Arnoldné vállaltat buzaalmat dicséri. Az egyesület elnöksége az adakozók nagy számára való tekintettel ezton nyilvánítja hálás köszönetét mindazoknak, kik szives adományaikkal feladata teljesítésében segítettek.

— **Vármegyénk és a népműveltség.** Az új választójogi javaslat a választás főcímet a 24 éves korhatárra s a IV. el. osztály sikeres elvégzésére alapítja. Tabázat mutatja, hogy az egyes törvényhatóságokban a 24 éven felül levő férfiaknak hany százaika végzett négy elemi osztályt. A vármegyei törvényhatóságok között csak Moson és Sopron megyék vannak előtűnk 88 %-kal. Veszprém vármegye a harmadik a sorrendben 83,3 %-kal. Mindharom vármegyében tuynomó a felekezeti s ezek közt a kath. elemi iskolák száma. Milyen ékes cáfolata ez annak a ma már hitelt vesztett vádnak, hogy a felekezeti iskolák nem versenyképesek. Ez a szép eredmény dicsérete a tanügyi hatóságoknak, a tanfelügyelői karnak s a tanúknak egyaránt.

— **A tanítók és a hadikölcsönbiztosítás.** A Magyar Orsz. Biztosító Intézet a hadikölcsönbiztosításból befolyó díjak egy része az el-esett hősök özvegyeinek és árvaik javára jut. A biztosítás díjtetelei is igen kedvezőek. Ország-szerte mozgalom indult meg, hogy a tanítókat a hadikölcsönbiztosítás közvisi vezetésére megnyerje. Ebből a célból **Göndör** Ferenc kir. s.-tanfelügyelő több vidéki s helybeli tanítót értekezletre hívott. A megjelenteket dr. **Vértessy** Gyula, majd **Göndör** Ferenc buzdították a helyi vezetés elfogadására. A teendőket a biztosító intézet kiküldött titkárja ismertette, aki egyúttal a veszprémi központnak is vezetője. A tanítók annál inkább is szívesen vállalták a feladatot, mert a személyes jutalékon kívül a veszprémi Tanítók Házának is biztosítanak némi jövedelmet. A társaság részéről felajánlott napidíjat is, 300 koronát, a T. H. javára adományozták.

— **A kertészkedő tisztviselőcsoport.** **Kajdacsy** Endre, több tag felkérésére folytán közgyűlésre hívja össze a tisztviselők kertészkedő csoportját. A gyűlés helye a vármegyei gazdasági hivatal, időpontja január 13. d. e. 11 óra. E tudósítás meghívóul is szolgál.

— **A hősök emléke.** A kormány időszerűnek látja, hogy az egyes községek a hősök emlékének megörökítésével foglalkozzanak. Egy körrendeletben ennek módjait is megjelöli. Alispánunk ezt a helyügyminiszeri rendeletet a vármegye hivatalos lapjában közli s a maga részéről is meleg ajánlással sürgeti, hogy a községi s városi képviselőtestületek a hősök emlékének megörökítésére vonatkozó tárgyalásokat már legközelebbi ülésükben indítsák meg.

— **A vízpazarlás ellen.** Hirdetmény. A város községe többszöri figyelmeztetésem dacára olyan mértékben pazarolja a vizet, hogy kénytelen vagyok erélyesebb rendszabályokhoz folyamodni. Közhírré teszem, hogy a mai naptól kezdve a vizet csak esti 9 óráig szabad használni. Este 9 óra után minden nap feltétlenül lezárandó. Éjjel őráratok fognak cirkálni s ahol megállapítják a tilalmi időben a vízfogyasztást, ott a vezeték minden további figyelmeztetés nélkül lezárják. Elvárom a város községétől, hogy a tilalmat az erősebb eszközök alkalmazása nélkül is betartja, mert a közvagyonnak a jelenlegi mérvű pazarlása, különösen a mostani háborús viszonyok között, a legnagyobb hazafiatlanság. Veszprém, 1918. jan. 7. Dr. **Komjáthy** László, polgármester.

— **Jelen — jövő.** Tisztelettel kérjük olvasóinkat, olvassák el mult számunkban fenti cím alatt megjelent cikkünket. Ha elolvassák, bizonyára mosolyognak olyan vádon, hogy a cikk tartalma rágalmazó. Mert mi ilyenről hallottunk. Ellenkezőleg, ténybeli igazságokat szöveg le az 1917. évről. Csakis erről az évről. Abban a szent meggyőződésünkben, hogy valót írunk, nem is kell fáradsunk, hogy a vádat részletes, multba világító cikkben utasítsuk vissza. Még csak nem is restelünkünk miatta, mert nem talált. Egyebekben pedig írunk, mint eddig, nem személyek kényes kedvét hajszolva, hanem a közérdeket szolgálva.

— **Sorozás.** A 18 évesek sorozása vármegyéinkben tegnap kezdődött. A sorozás napja: Pápai jan. 12—13. Papai járás 14—15. Veszprém 17. Veszprémi járás 18—19. Enyingi járás 21—22. Zirci járás 24—25—26.

— **Kimutatás.** A veszprémi tartalékkórházban elhelyezett sebesült és beteg katonák karácsonyijára a következők voltak kegyesek adományozni: Dr. **Rott** Nándor 300 K, egy hektoliter bor, 100 imakönyv, egy kosár alma, sok szentkép stb., dr. **Rainprecht** Antal, dr. **Rédey** Gyula, **Kranitz** Kálmán, **Néger** Agoston, **Káuzli** Dezső, **Peller** Pál, dr. **Rada** István, **Molnár** Dénes, dr. **Simon** György, **Rosos** István, **Perényi** Antal 100—100 K. Ezenkívül a ft. székeskáptalan egy hektoliter bori, **Kegey** tanító-rend 12 l. bori, **Angol** kisasszonyok 150 K, 6 drb férting, 6 drb alsónadrág, 24 drb zsebkendő, 20 darab imakönyv, vármegyei jöteknységi alap alispán utján 200 K, veszprémi vármegyei vöröskereszt egylet 500 kor., **Oltáregylet** 50 K, gróf **Jankovich** Endréné 50 K, Veszprémi Takarékpénztár 200 K, Veszprémi vármegyei Takarékpénztár, **Óblait** Rudolf, **Ambrus** Istvánné 100—100 K, dr. **Radványi** Viktor, **Rosenburg** Mór, **Lówy** Béla 30—30 K, **Schmidt** Lajos, **Kácsér** Sámuelné, **Szalai** Mór 20—20 K, **Kocsuba** Emil 15 K, dr. **Vegele** Lajos, **Imrek** György, **Oross** Lajos, **Kovács** József, **Engelhardt** Ferenc, **Streibl** Marika, **Müller** Oszkár, **Rosenberg** Fran-

ciska, **Radocza** Vince, **Czermak** Lipót, **Harangi** György, **Galambos** Sándor, **Róna** Ármán, **Wellner** Gyula, **Stern** Fülöp, **Forszt** József, **Hamburger** Sándor, **Regényi** Rezső, **Csepeji** Dezső, **Deutsch** Lázló 10—10 K, **Wohimuth** Imre, **Kőszeghy** Antal, dr. **Beóthy** István, dr. **Kiss** György, **Sanics** Ferenc, dr. **Spitzer** József, dr. **Fischer** Miklós, **Vidor** Ármán, **Steiner** Manó, **Berger** József, **Weisz** Lipót, **Pósa** Endre, **Makk** Jolán 5—5 K. Ezenkívül többen kisebb tételekben összesen 76 K 20 f. Továbbá a helybeli kereskedők igen szép dolgokat adtak természetben karácsonyi ajándéknak a sebesült és beteg katonáknak. Nagyon kedves levél kíséretében küldtek a nemesvámosi el. iskola tanulói 31 drb tojást és 1 K 60 f-t.

Itt említjük meg, hogy a gyűjtés nehéz munkáját **Liedler** Rudolf főhadnagy vállalta magára és végezte el igazán fáradságot nem ismerő buzgóssággal. Segítségére volt **Liedler** Rudolf főhadnagy kedves felesége és **Günther** Jolánka. Ugy nekik, mint a nemes szívű adományozóknak a sebesült katonák nevében is köszönetet mond a kórházparancsnokság.

Ugyancsak e helyen köszöni meg a kórházparancsnokság özv. **Fritse** Józsefné urasszonynak, hogy a beteg katonák számára több kötet könyvet kegyeskedett adományozni.

— **A hóvihár és a vonatok.** A szerdai hóvihár, mely éjszakára orkánná erősödött, a közeli vonatokon nem sok késédelmet okozott. A veszprém—győri vonalon a déli s a csütörtök hajnali vonattal volt baj, de a gyorsan érkezett segítés a késédelmet megszüntette. Alsóörsi irányban a délután Veszprémből induló vonat Meggyes pusztánál elakadt. Ezt később visszavontatták, a pályát még éjszaka rendezhették, úgy, hogy a hajnali vonatnak nyílt útja volt. A székesfehérvár—szombathelyi irányból is beérkeztek a vonatok. Csak egy foglyonvont akadt el Szentgálnál rövid időre. Legnagyobb akadály volt a balatonparti vonalon. A szerdai vonat harminc óras késéssel jutott Alsóörsre. A mi környékünk hegyi vonalain tehát sokkal kevesebb volt az akadály, mint a balatonparti sík vonalon. A hajmáskéri állomásnál két embermagasságú hófúvató volt. A Tüskés-féle vendéglő lakóit csütörtök reggel úgy ásták ki a hóból. Egy olvasónk mondta, hogy az 1889. év végén s a következő év elején volt ilyen hóvihár. A járás egyes községeiben nem lehetett a népszámlálást megtartani. Veszprémben **Széchenyi**- és **Deák** ünnepe volt. Az egybegyűlt notabilitások tíz napig itt rekedtek a nagy hófúvatók miatt.

— **Hadikölcsön jegyzés.** A veszprémi áll. polgári fiúiskola tanulói 400 kor. értékű hadikölcsön kötvényre jegyeztek és fizettek be. Az I. A), I. B), II. A), II. B) osztály 50—50 koronás, a III. és IV. osztály 100—100 koronás kötvényt. Az osztályok megállapodása szerint a kötvények az intézet tulajdonai lesznek és évi kamatait mindig az aláíró osztály legjobb tanulója kapja az év végén jutalomdíjjal. Ha a kölcsön visszafizetődik, a 400 korona az intézet alapítványa lesz és kamatait az aláíró osztály utódainak legjobb tanulója kapja jutalomdíjjal. Így a fenntelt intézet tanulói fenyes tanulókat adtak hazafias érzelmüknek. Dicséret illeti őket ezért, osztályfőnökeiket pedig elismerés buzgólkodásukért.

— **A közlelmezési miniszter válasza.** Kereskedők élelmicikkek kiutalása ügyében az országos közlelmezési központhoz fordulnak. Sajnos, áru helyett csak válasz érkezik. Egyik kereskedőnk a miniszter nevében értesítik, hogy aszalt szilvát, szilvaizt nem utalhatnak ki, mert ez kell a kórházak, hadigondozók, menhelyek, üdülőtelepek szükségletére. Hadikává, árpagyöngy és köleskása ügyében pedig külön intézkednek.

— **Figyelmeztetés.** Előfordult esetekből kifolyólag figyelmeztetjük a közönséget, hogy a helybeli katonai rendőrség járőrei arcképes és a honvédállomás parancsnokság körbélyezőjével ellátott igazolvánnyal rendelkeznek. Mindenki, ki magát bármely alkalomkor (igazolattás, házkutatás stb.) katonai rendőrnek adja ki, igazolásra szólítando fel s ha igazolványa nincs, a legközelebbi rendőrközegnek adandó át. Katonai rendőrsztag parancsnokság.

— **A városban tilos a rödlizás.** Dr. **Török** Gyula rendőrkapitány fali hirdményben figyelmezteti a lakosságot, hogy a rödlizást az uttesteken eltiltotta. Egyúttal követeli, hogy az jletékezes a gyalogjárókat állandóan tisztán, jégtől mentesen tartsák. A hirdetmény helyes. Talán majd azok is helyeslik, akik a lépcsők jégmentesítését ellenőrzik. Mert azok bizony tele vannak jéggel.

— **Iskolások előadása.** A bakonyánai r. kath. iskola ifjusága **Unger** János kasznár és **Bogáti** János tanító fáradozásával a karácsonyi ünnepek alkalmával előadta **Magyarász** Ferenc dr. „Béke a táborban” c. szindarabját. A németajku gyermekek igen szépen játszották szerepüket. A község lakossága a kétszer megismételt előadást oly érdeklődéssel hallgatta, hogy az iskolát, a játék színhelyét mindannyiszor zsufolásig megtöltötte. A kicsikék játéka 300 kor. tiszta jövedelmet hozott, mely összeget ifjusági könyvtár létesítésére fordíjják.

— **A marhasó ára.** Az alispán megállapította a **Rothauer** Sámuel cég fizetéből kikérülő marhasó árát. Preselt marhasó mmázsája 100 kgros vételnél viszontelárusítónak 16 K. Ugyanez fogyasztónak kgkint 18 f. — 50 kgros zsakkal fenti sorban 17 K. illetve 19 f. — 25 kgros zsáknál 18 K, ha a fogyasztó az egész zsákkal megveszi, kgja 19 f. Kiszolgáltatandó legkisebb mennyiség 5 kg s ennek kgja közvetlen fogyasztásra 30 f.

— **Cukor és petroleum.** Veszprém vármegye eddig havonként 1500 q cukrot kapott. A cukorközpont az eddig sem magas kontingenst leszállította s legutóbb csak 1215 q-t utalt ki a vármegye részére. Ugyanezt kell közönlünk olvasóinkkal a petroleumról is, melyek eddig havi 450 q. kontingenst 420 q-ra szállították le. A vármegye főispánjának, valamint a vármegyei országgyűlés képviselői közbenjárására a november havi petroleumkontingens egyrésze leszállítás alá kerül. — A hadikává a vármegye részére két héten belül megérkezik.

— **A szövetkezeti tagok ellátása.** A közlelmezési miniszter elrendelte, hogy a helyi háfőszék a szövetkezeti tagok részére illetményes életszükségleti cikkeket a Hangyaszövetkezeteknek bocsássák rendelkezésre. A miniszter ezáltal a hatóság teendőin akar könnyíteni.

— **Lisztje érkezett a vármegyének.** Tudomásunk szerint a vármegye részére a január 15-én kezdődő kontingens javára 10 vagon liszt érkezett. Ebből a mennyiségből két vagon kukoricaliszt.

— **A városi adóhivatalból.** Az 1917. évi föld és házbirtok után kivetett általános jövedelmi pótdadó kivetési listjstrom a f. évi január hó 14-től 8 napi közszemlére lesz kitéve a városi adóhivatalban. — Egyben figyelmezteti az adóhivatali ingatlan tulajdonosokat, hogy a bekebelezett adósságok kamat-terheit az általános jövedelmi pótdadókól leendő elengedés-céljából január 31-ig lehet bevallani.

— **Tengeriszár összehordása.** Alispánunk rendeletben hívja fel a városok s községek vezetőit, hogy a még künnlévő tengeriszár összehordását szigorúan elrendeljük. A tengeriszárkészlését a takarmányforgalmi részvénytársaság erőtakarmány céljára szállítja el s használja föl.

— **Elvállalok parkett lerakást, valamint régi parkett tisztítását, beeresztését és javítását.** **VÖRÖS ISTVÁN**, parkettázó. Veszprém, **Buhim-utca 2.**

— **Varrógépeket gyorsan és pontosan megjavítok modernül berendezett varrógépjavitó műhelyemben.** **Hejlyben és vidékéről tessék a gépfjelet lakósmra, Jeruzsálemhegy, Báthori-utca 11. szám alá küldeni. Használt varrógépeket veszek. Található vagyok Szegethi-utca 1., városház épület.** **BABOS ISTVÁN**, varrógépész.

— **SÜLY LÁSZLÓ biztosítási és bankirodája.** Veszprém. Szabadi-utca 3. Elfogad az **Első Magyar Általános Biztosító Társaság** főképviseletében élet- baleset-, járadék-, tűz-, jég- és szavatossági biztosításokat. Takarékpénztári, gyáripi és egyéb részvénytársasági, valamint vállalati részvényeket, értéket és állampapírokat, hadikölcsönkötvényeket saját számlára vásárol és forgalmi áron elad.

— **5¹/₂%-kal kamatozó veszprémi takarékpénztári részvény és 20 darab veszprémi gőzmalom részvény eladó.** — **Jókarban levő írógépet és Wertheim pénzszekrényt vesz** **SZEMEREY JÁNOS** kereskedelmi és közvetítő irodája **Veszprém, Rákóczi-utca 2.**

WELLNER GYULA
készíti a fogtechnika legremekebb specialitásait. **VESZPRÉM, Rákóczi-tér 22**
Foghuzás • Műfogak • Fogtömés

A „Gondviselés” című segélyintézet kimutatása.

Az 1901. évi június hó 27-én tartott egyházmegyei tanítóegyesületi közgyűlésen elfogadott s a nmlgu vallás- és közokt. m. kir. Miniszter által 1902. évi augusztus hó 9-én 55472. sz. a jóváhagyott alapszabályok értelmében a „Gondviselés” című tanítói segélyalap 1917. évi jövedelmének felosztása.

Az 1917. évre az illetményesek között felosztható 6889 K 69 f.

Ebből részeseedik:

1. 8 segélyezendő, mint 1889. év előtti tag, a 50 koronával = 400 korona;

2. 2 segélyezendő, mint 1889. év előtti segélyezett, a 25 koronával = 50 korona.

E két összeget: 450 koronát levonva a 6889 K 69 f.-ből, marad a többi segélyezendő közti felosztásra 6439 K 69 f., mely összeget 2265 egyenlő részre osztva, egy-egy segélyezendőnek jut 28 korona 43 fillér, mely összeg 1918. évi január hó 10-től az Alapítványi Hivatalnál a helybeli plébános által látalmazott nyugta ellenében felvehető. A nyugta mellé pontosan megcímzett és kellően felbélyegzett postautalvány mellékelendő.

Hogy a „Gondviselés”-alából az 1917. évre egyes segélyezendők mennyit kapnak, az alábbi névsorban látható.

50 koronát kapnak: Bánusz Jánosné, Fánsci Imréné, Kugler Pálné, Pikula Mártonné, Ridlinger Jánosné, Spiesz Józsefné, Szammer Istvánné, Tarnóczy Karolin.

25 koronát kapnak: Flumbort Jánosné és Horváth Endréné.

Felosztás szerint 28 korona 43 fillért kapnak:

Andorka Istvánné, Auerbach Miklós, Ágh Jánosné, Balogh József, Balogh Kálmánné, Bálint Jánosné 1/2 r., Bánffy Alajos, Bencsik Lajosné, Berki Ferencné, Bertalan Imréné, Bertalan Vince, Bécsi Mihályné, Bíró Istvánné, Boda Gyuláné, Bognár Károlyné, Bohár Lajos, Bors Gyuláné, Borsódi Ferencné, Brenner József, Bucsi Józsefné, Bucsi Kálmánné, Bujtor Imre, Bujtor Józsefné, Burkovic Kálmán, Czimmerman Gusztávné, Czuczai Edéné, Chapó Mórné, Csáki Mór, Csicskó Imréné, Csigó Mária, Csizmadia Aladár, Csizmadia Gyula, Csomai János, Csurgai Lajos, Deli Jánosné, Dévai János, Dinsztenberger Konstantin, Domonkos István, Dualszki Adolf, Dudics Gyula, Egyed Ferencné, Eplényi Jánosné, Erdélyi Györgyné, Erdős Sándor, Faubi Vencel, Fazekas Agoston, Fehér Béla, Fekete Árpád, Fekete Bertalané, Fekete József, Fork Jakab, Földi János, Galambos Istvánné, Gondi Mátyas, Gréber János, Gréber Sándorné, György Ignácné, György Mihály, Györkös Jánosné, Györkös Mihály, Hajdu Sándor, Hannig Ferencné, Hannig Gyuláné, Harsányi Sándorné, Haspari István, Heizer Ferenc, Hengi Ferencné, Heiboli Antalné, Hochrein Lajosné, Horváth Ferencné, Horváth Gyuláné, Horváth János, Horváth Kálmánné, Horváth Kálmánné, Horváth Kálmánné, Horváth Lajosné, Horváth Lajosné, Horváth Mihályné, Horváth Pálné, Horváth Sándorné, Hosszu Józsefné, Hruska Antalné, Huber Imréné, Inzsoló Géza 1/2 r., Janis Ferencné, Kaulzi Kálmán, Keller Lőrinc, Kempf János, Keszler Antalné, Kéri Ferencné, Khern Józsefné, Kiss József, Kisfaludi János, Kisrónai Sándorné, Kiszling Pál, Klein György, Knapp Józsefné, Kocsis Károlyné, Koller Ferencné, Konkoly Józsefné, Koppányi Józsefné, Kovalik Józsefné, Kovács Antal, Kovács Józsefné, Kovács Józsefné, Kóbor János, Körmenyi Józsefné, Kövér Jánosné, Kramarics Józsefné, Kreiner Sándorné, Kreutzer Ferencné, Krémer Gyula, Kronpacher Jánosné, Kutnyánszky Istvánné, Lakos Istvánné, Makk Istvánné, Magyar Jánosné, Magyar József, Malinovszki Sándorné, Markó János, Markovics Pálné, Markovics Sándor, Matisa József, Mayer Margit, Mader Antal, Meszes Polikárp, Méhes Benő, Meszáros Alajos, Mihálovics Béla, Miklós Antalné, Milla Istvánné, Mohos Gyuláné, Molnár Mihály, Müller Ferencné, Müller Károly, Nagy Istvánné, Nagy József, Nagy Józsefné, Nagy Károly, Nagy Károlyné, Nagy Lajos, Nagy Sándor, Németh Béla, Németh Ignácné, Németh Imréné, Németh Mihály, Nyul Jánosné, Orbán József, Pap Ignácné, Pap József árvái, Paulin Imréné, Pahók Lajos, Pál Lajosné, Papa Istvánné, Pápai Józsefné, Pecsi Istvánné, Pinter Antalné, Pinter Geza, Pinter Rudolfiné, Poicz Józsefné 1/2 r., Polesinszky Jánosné 1/2 r., Póltai Józsefné 1/2 r., Rajnik Istvánné, Rapayka József, Rácz Imréné, Riger Minálné, Rigó Ferencné, Ritter Benedek, Rosta Györgyné, Rosta Kálmánné, Sall József, Saringer Károlyné, Sarkány Istvánné, Schillinger Sándorné, Schlotter Józsefné, Schneider Dániel, Simon Józsefné, Skrivánek Györgyné, Spörer József, Stankovics Jánosné, Stark Károlyné, Stefan Antalné, Sváb Lajosné, Szabó Béláné, Szabó Gézáné, Szabó János, Szabó Jánosné, Szabó József, Szachula Emilia, Szalavári Rezsóné, Szandiner Béláné, Szandiner János, Székely József, Szepudvari Józsefné, Szib Frigyesné, Szlotta Alajosné, Szlotta Józsefné, Takács Dezsóné, Takács Lajos, Tapolczai Jánosné, Tauber Sándor, Talasi Ferencné, Tekál Ruzsó, Teleki István, Thuri Béláné, Thuri Géza, Tibor János, Tima Lajosné, Tomor Sándor, Tormássy József, Tóth Jánosné, Tóth József, Tóth Józsefné, Ughi Istvánné, Ujj József, Ujvári János, Vache Antal, Varga György, Varga Józsefné, Veiland György, Veinacht Lukács, Vég Jánosné, Vig Józsefné, Vincze Imréné, Vinkler Mártonné, Vizer János, Záborszki József, Zob Ferencné és Zubek Lénárdné.

A nyugta, a teljesen megcímzett és felbélyegzett postautalványlap, Veszprémbe, az Alapítványi Hivatal címére küldendő.

Ezen kimutatást azzal a kérelemmel hozom az egyesület tagjainak tudomására, hogy sziveskedjenek ezt a községeikben vagy környékükön lakó segélyezettekkel tudatni.

Kérem továbbá az egyes körök t. Elmökeit és tagjait arra, hogyha e segélyezettek közül valaki már meghalt volna, sziveskedjenek arról alulírottat értesíteni.

Veszprém, 1918. évi január hó 7-én.

Szanyi István

tanító, egyesületi titkár.

IRODALOM.

* **Turán.** A Keleti Kulturközpont (Turáni Társaság) folyóiratának idei kötetét az előtűnk levő X-ik számmal befejeződik. Ebben a füzetben Zempléni Árpád Turáni egység címen a magyarral rokon népek összetartozásának nyelvi és néptani oldalait világítja meg. Sebők Imre a mostanában elhunyt jeles utazó a fehérő-áldozatról ír szépen illusztált tanulmányt. Fodor Eerenc a turáni államok (Magyarország, Bulgária és Törökország) jövődjének földrajzi alapjairól értekezik. Márkus László gazdagon illusztált cikke Torozscai Wigand Ede művészetét méltatja. A kisebb közlések rovataiban Josa János és K. B. Wiklund (Upsala) közleményeit találjuk. A tárcában Stumme Hans lipcei hírneves egyetemi tanár és Bujdossy Miksa mint műfordító jeleskednek. A többi rovat is érdekesen egészíti ki a gazdag füzet tartalmát. A Turán előfizetési ára 15 K. A szerkesztőség élére a jövő évfolyamtól kezdve gróf Teleki Pál akadémiai levelezőtág áll, de az eddigi szerkesztő is tagja marad a szerkesztő-bizottságnak, mely a folyóirat egyes rovatait az eddigi gondnokkal és szellemben fogja intézni.

* Az „Elet” szépirodalmi és művészeti hetilap. (Szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15. — Előfizetési ár felévre 10 kor. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

* A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 5 korona, — a „Világkrónikával” együtt 6 korona. — Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca. 4. szám). Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára élvre 2 korona 40 fillér.

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Csákvári Erzsébet házvezetőnő fia József, Jenő, ref. — Herczeg József kéményseprő-iparos és Csomai Julianna fia József, ref. — Bercsik Mária háztartásbeli leánya Anna, r. kath.

Halálozás.

Hósi halált halt katonák: 1916. szeptember 19. Fojtyik István szolgál 32 éves, r. kath. — 1916. szept. 27. Molnár Károly szobafestő 29 éves, r. kath. — 1917. ápr. 4. Tamás István szolgál 32 éves, g. kath. Venczi János székesegyházi orgonanyomó 60 éves, r. kath. — Borza Aranka 20 éves, r. kath. — Faltin Jolán 11 hónapos, r. kath. — Özv. Vincze Sándorné Vajda Julianna szakácsnő 60 éves, ref. — Weinfeld Dezső 2 éves, izr. — Özv. Sütő Ferencné Szöllősi Terézia napszámosnő 80 éves, r. kath. — Pfeiffer Vilmos 3 éves, r. kath. — Szóke Pál stúó-

segéd 73 éves, r. kath. — Haász Ferenc 3 hónapos, r. kath. — Özv. Balogh Dánielné Almás Mária napszámosnő 44 éves, ref. — Gyöpös Gyula 2 éves, ref. — Geszt György 20 hónapos, ref. — Pájer Erzsébet 14 hónapos, r. kath. — Bors Lajos 10 hónapos, ref. — Paulics Mihály napszámosnő 74 éves, r. kath. — Chiba István 3 hónapos, r. kath.

Házasság.

Szentmiklósi Gyula (özv.) gépkereskedő, ref. és Meid Terézia, r. kath. — Vaczkó János napszámosnő, r. kath. és Steichter Margit napszámosnő, r. kath. — Szukop József kömivessegéd, r. kath. és Hock Mária, r. kath.

Feladasi hirdetés.

A veszprémi püspökség javadalmához tartozó és a farkasgyepűi erdőgondnokság kezelése alatt álló farkasgyepűi, németbányai üzemształy 1913—1921. évi vágasterületein, és pedig összesen 484.36 katr. holdon levő 89887 köbméterre és 1,114.000 koronára becsült bükk, gyertyán, kóris, szil, tölgy, cser, juhar, hárs fatömeg eladása iránt 1918. évi január hó 28-án d. e. 11 órakor Veszprém, a püspöki kormányzóság hivatalos helyiségében nyilvános szóbeli árveréssel egybekötött zárt ajánlati versenytárgyalás tartatik.

A szóbeli árverésen részt venni szándékozók az árverés megkezdése előtt a becsérték 10%-át készpénzben, avagy ovadékképes szelvényekkel ellátott értékpapirokban letenni és az eladási feltételeket aláírni tartoznak; írásbeli ajánlatukhoz pedig, mely legkésőbb 1918. évi január hó 28-án d. e. 10 óráig a veszprémi püspökségi kormányzóságnál nyújtandó be, a beígert vételár 10%-a csatolandó ugyancsak készpénzben, vagy szelvényekkel ellátott ovadékképes értékpapirokban. Az 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlatokban, melyek boritékán kiirandó, hogy az ajánlat a farkasgyepűi 484.36 katr. holdnyi terület faállományára vonatkozik, a beígert vételár számokkal és betűkkel világosan kiirandó, valamint kijelentendő az is, hogy az ajánlattevő az eladási és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti. A feltételektől elterő, becsáron aluli, később érkezett, távirati és utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A versenyzők közötti szabad választás joga az uradalomnak fenntartatik.

Az általános eladási és a szerződési feltételek betekintheők Veszprém, a püspökség kormányzói hivatalában, valamint Farkasgyepűn az erdőgondnokságnál, hol az eladás tárgyát kepező erdőterület megtekintése is módjában van venni szándékozónak.

Veszprém, 1918. évi január hó 9-én.

A püspöki jószágkormányzóság.

Uj és használt fegyvereket, pisztolyokat ad és vesz.

javításokat Szemerey János elfogad fegyverkereskedő, Veszprém

Eladó ház.

Veszprém, a Hosszu-utca végén, az Eszterházi-utca 2. számú ház szabad kézből eladó.

A házon — mely három részből áll — van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince, 1 nagy műhely, raktár, 2 félszer és 2 udvar. — Az utcafeleli lakás bolthelyiséggé is átalakítható. — Bővebb felvilágosítás nyerhető az ugyanott lakó tulajdonosnál.

Veszek

árajánlattal:

füstölt szalonnát
és sonkát, törköly-
pálinkát, mandulát,
diót, sárgaviaszt,
mézet, almát, körtét
és egyéb gyümölcsöt,
befőttet, lekvárt, vadat

SZEMEREY J.

VESZPRÉM. (Főter.)

NEMETH KAROLY

polgári és egyenruhaszabó
a „Korona”-szálloda átellenében.

Elfogadok a szakmamba
vágó mindenféle munkát,
igazitásokat és felvasa-
lásokat. Viselt ruhákat
becserélek és azokat ki-
javitva, szegényebb sor-
suaknak eladom.

Valamint tanítok szabászatot és pedig pol-
gári, katonai és papit, mindegyiket külön
is, egyezség szerint.

Bakos Kálmán

fűszer-, csemege-, bor- és ásványviz-
kereskedő

VESZPRÉM.

Telefon 55. Sörgöy Bakos kereskedő Veszprém.

Szaloncukor nagy mennyi-
ségben Fias
áru, 1 kgros dobozokban.

Teasütemények,

Cacesok nagy választékban.

Conzervek. Gyümölcsök.

Háztartási cikkek.

Pezsgő. Bor.

Cognac. Likőrök.

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a
leggyorsabbtól a legdiszesebb kivitel-
telig — pneumatikai rendszer szerint.
ORGONÁK átalakítását és hangolását
jutányos árban számítom. Iskolák részére
HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben
készítek. ZONGORÁK javítását és han-
golását úgy helyben, mint vidéken a
lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban.

Alapítottatott 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt és raktáron tart

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT

a leggyorsabbtól a legfinomabb
kivittelig minden néven nevezendő

ugymin: röpiratok, füzetek, köny-
vek, folyóiratok, árjegyzékek, körle-
velek, hirdetések, falragaszok, évi
jelentések, mérlegek, kimutatások,
gyászlapok, rovatolt táblázatok, név-
jegyek, meghívók, eljegyzési és ea-
ketési tudósítások, számlák, címkek,
stb. stb., jutányos árakon számítva.

plébánia-hivatalok és iskolák részére
szükséges mindenféle

HIVATALOS NYOMTATVÁNYT

meltek tetszés szerint fűzve vagy
bekötve szállíttatnak. Hivatalos le-
velepapírok és borítékok, okmánybori-
tékek mindenféle alakban és színben.
Egy és négyzetes csinos vizsgál-
pok, tet-szerűségi mennyiségben. —
Kaphatók a legjobb minőségű fehér
irodai, ugyancsak fogalmazópapírok.

Postai megrendelések azonnal elintéztetnek

Telefon 61

Veszprém

Telefon 61